

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15/-
CELOLETNO DIN 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150/-
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

REDNIŠTVO IN VPRAVA
VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA
ČAJO / ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIOBČV
TEJO / POŠTNA PLA
CANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Kdo smo in kaj hočemo?

Končali smo drugi letnik svoje-
ga glasila in vstopamo v tretje leto
naše borbe, razmaha in zmaga. Ob
vstopu v tretje leto našega delova-
nja se oziramo v preteklost in si
stamo po prvih dveh letnikih »Or-
juna«, ki sta živi pričji vsega naše-
ga titanskega dela in borbe.

V prvi številki »Orjuna« leta
1923. smo priobčili kot uvodnik
slednji članek, ki ga danes ponati-
skujemo in iz katerega je razvidno,
da nismo krenili niti za las od za-
črtane si poti in da smo zvesto
orjunaškemu programu hodili vedno
naprej svojo pot smeri ravne li-
nije.

Kdo smo torej? Člani smo mo-
gočne »Organizacije Jugoslovenskih
Nacionalistov«, ki je razprostrla
svoja krila preko cele Jugoslavije.
Ta organizacija ima svojo centralo
»Direktorijum Orjuna« v Splitu,
glavne podružnice »Oblastne odbo-
re« pa v Ljubljani, Mariboru, Za-
grebu, Novem Sadu, Beogradu,
Splitu, Sarajevu in Skopju.

Kaj hočemo? Hočemo eden in-
tegralno ujedinjeni Jugoslovenski
narod. Odgojiti hočemo ta narod
tako, da se bo zavedal vsak poedi-
nec s ponosom, da je pripadnik te-
ga naroda. Hočemo eno državo od
Crnega morja do sinje Adrije, od
Radgone in Celovca do Skadra in
Soluna. Hočemo, da bodo v tej dr-
žavi srečni državljani, ki se bodo
točno zavedali, da imajo kot taki
svoje pravice, pa tudi svoje dol-
žnosti. Hočemo, da se bo v tej dr-
žavi spoštoval zakon, v to svrhu pa
bomo pobijali korupcijo, ki se je za-
dne čase razpela do neverjetne vi-
šine. Kakor Kristus tempelj hočemo
očistiti sveto zgradbo naše domo-
vine, pridobljene s toliko krvi, od
onih, ki jo z brezprimernim zločin-
stvom uničujejo. Od tujerodnih dr-
žavljanov zahtevamo lojalnost in se
bomo z vsemi silami borili in v bo-
doče proti vsakemu iredentistič-
nemu pojavu. Napram tujim importi-
rancem stojimo na stališču: najprej
naš človek — potem tujec.

Do naših zaslužnih bratov se
v polni meri zavedamo krvave
dolžnosti, da jim pomagamo v nji-
hovem neznosnem trpljenju. Zave-
damo pa se tudi dejstva, da ta po-
moč ne sme obstojati samo v po-
pevanju »Morja Adrijanskega« in
»Tam čez izaro« pri narodnih ve-
selicah. Pripravljali, organizirali in
čvrstili bomo naše zaslužne bra-
te za Veliki dan osvobodjenja. Vo-
dili pa bomo tudi točne račune o
naših narodnih izdajcah, ki so v
veliki meri krivi trpljenja tam čez
mejo.

Zakaj se organiziramo? Organi-
ziramo se, ker nam dokazujejo dej-
stva, da merodajni faktorji v štirih
letih po formalnem osvobođenju ni-
so napravili prav nič z ozirom na
zgoraj navedene smernice našega

delovanja. Ti faktorji so celo vse-
obči položaj v državi in izven nje
poslabšali, deloma vsled tega, ker
niso imeli pravega razumevanja za
stvar, manjkala je deloma tudi do-
bra volja, v največji meri mislimo
pa, da so gotovo pogrešali oporo v
nacionalnem smislu prosvitljenega
naroda. Vsled tega se kažejo vsepo-
sod žalostne posledice teh nedostat-
kov. Verska in plemenska mržnja
se je razpela, korupcija slavi or-
gije, zakon se ne spoštuje, v goto-
vih delih države še vedno ni redu
in iredenta še vedno dviga glavo.
V očigled vsega neznesnega trplje-
nja naših zaslužnih bratov, ki se
odigrava takorekoč na pozornici
cele Evrope, naši merodajni faktorji
nimajo niti enega oficijelnega prote-
sta. Vsi obupni kliči so glas vpljo-
čega v puščavi. Propada naši svet
naroda, naši merodajni faktorji pa
se koljejo in trgajo med seboj v
brazdrabi: ni partizanski mržnji.
Zavladal je vseobči egoizem in pa
vseobča brezbrzičnost za dobrobit
Nacije in države. Ugled države na
zunaj je padel. Narodni ugovori se
pa spoštujejo Z oficijelnih mest in-
ozemstva se nas prezira, zasmehuje
in zasramuje. Vsa ta dejstva nas
kličejo na obrambo, kličejo po odpo-
moči in zato se organiziramo, da
damo kri in imetje tujemu narodu
in da mu ustvarimo boljše bodoč-
nost.

Kaj nas druži? Idealizem, nese-
bičnost, mlada sila in pa neomajna
zavest, da je zmaga naša.

Sredstva v dosego cilja. Nimamo
bogastva, tradicij velikih partiza-
nov, nismo stranka, zato tudi ne
bomo zasledovali osebnih in stran-
karskih interesov, ne bomo se spu-
ščali v strankarske prepire. Porabili
bomo svoje mlade energije le za
dosego svojih velikih ciljev. Rodila
nas je potreba. Kapital nam je mu-
čeniška kri naših prvoboriteljev in
pa trpljenje naših neosvobođenih bra-
tov.

Vodila nas bo železna disciplina,
vzpodbujali pa nas bodo grehi da-
našnjih voditeljev naroda. Ta naš
narod, narod jugoslovenski, je da-
nes holan, težko holan. Mi pa smo
prepričani, da bo ozdravel, treba
mu je le pomoči, treba mu je le
zdravilne injekcije. Ne strašimo se
truda in žrtve, hočemo mu pomoči
in bomo mu tudi pomagali. Pridite
vsi, ki ste istega mišljenja, pridite
in podprite nas pri velikem delu
ozdravljenja in prerojenja.

Tako pred tremi leti. In danes?

Enako!

Pridite vi vsi, ki ste istega miš-
ljenja z nami, ki ste nas v duhu
spremljali na naši trnjevi, a vendar
zmag polni poti od Celja preko Pt-
uja. Trbovelj in celjskih ječ do da-
našnjih dni. Vstopite v naše jeklene
vrste in podprite nas s svojo po-
močjo, da dovedemo našo težko
borbo do zmagovitega konca.

Slovensko republikanstvo.

Poleg različnih drugih fraz seda-
njega zavrtnega časa — se je po-
javilo na Slovenskem tudi republi-
kanstvo in je dobilo celo svoje gla-
silo. Kdor pozna preteklost gospoda
Prepeluha in onih, ki se zbirajo
okoli njega, ta ve, kakšno vrednost
ima to njihovo republikanstvo. Ve-
mo, da se jim je pridružilo poleg
hujšakcev tudi nekaj ljudi, ki se
sklicujejo na svojo inteligenco. Si-
cer so bili »inteligentni« že za časa
Avstrije, toda takrat jih je »inteli-
gencia držala v strogo monarhistič-
nih nazorih. Ako pa so res vsled
svoje »visoke inteligence« smatrali
republiko za napredek, tega prav
gotovo niso javno povedali, da bi
jim to ne škodilo pri karjeri. Sedaj
pa, ko je prinesla Jugoslavija vsem
dovolj in preveč svobode, hočejo
kazati svojo inteligenco ravno z

republikanstvom, češ, vsak inteli-
genten človek mora biti republika-
nec, s čimer se pravi, da v vsej An-
gliji ni inteligentnih ljudi, ker so
tam monarhisti. To sklicevanje na
»inteligenco« pa je največji dokaz
njih duševne siromašne in per-
fidnosti, kajti ravno inteligenten
človek mora pri nas spoznati, da je
sedanja oblika države edina, ki je
mogoča in da moramo biti usodi
hlavleži, da je vprašanje državne
oblike razrešila sama na tak način,
da bi vsi v tem oziru ne bilo tre-
ba med nami nobenih prepričkov. Ako
priprosto in zloben človek tega ne
spozna, mu ne zamerimo toliko,
ker sega njegovo spoznanje prema-
lo v svet in v našo zgodovino, da
bi to razumel. On ve premalo o
tem, pod kakšnimi pogoji je država
nastala, kako čutilo posamezne

njene pokrajine in kaj pomeni za-
no dobro urejena domača država. Za-
to tak človek hitro našede kakšni fra-
zi in jo prodaja brezsmiselno na-
prej, meneč, da kaže s tem svojo
politično zrelost. V resnici je ravno
nasprotno; če bi imel ta človek le
nekaj pogleda v naše razmere, bi
moral spoznati, da je republikan-
stvo nesmisel, ki bi napravilo zme-
do v državi še večjo in bi upropa-
stilo posebno naš del države, ki bi
na ta način prišel pod tujo vlado.
Kdor to želi, je seveda republika-
nec, ker se v svoji zaslepljenosti
ne zaveda, da sam sebi slabo želi.
Ako niti poslancev ne moremo iz-
voliti tako, da bi imeli močno več-
ino, kako naj bi se zedinili na pred-
sednika, ki bi imel zaupanje vsega
naroda! Čehi so dobili v Masaryku
idealnega predsednika republike —
a po njegovi smrti mu bo težko
najti naslednika. Prvi predsednik
poljske republike je takoj padel kot
žrtev atentata, s čimer si Poljaki
pač niso pridobili ugleda med sve-
tom. Navedli bi lahko še mnogo
zgledov pri raznih kulturnih narodi-
h, kjer se je izkazalo, da so taki
eksperimenti vodili do novih pre-
vratov, ki niso koristili masi in
ljudstvu, ampak samo špekulantom,
ki so si v takih poskusih iskali svojih
dobičkov.

Toda o vsem tem se je že mnogo
pisalo, so vsi dokazi odveč, ker je
ves položaj naše lastne države naj-
boljši dokaz, da nas more voditi v
boljšo bodočnost le skupna misel
edinstva, ki je izražena v kralju. V
tem smislu je sestavljena tudi usta-
va in je to vprašanje za nas reše-
no. Cesar ne more doseči kralj, ne
bi mogel doseči niti kak predsed-
nik, kajti zakon veže nas vse. Ako
protidržavni elementi rujejo proti
državi, mora predsednik štiti drž-
avo, kakor jo mora štiti kralj.
Pravice in dolžnosti obeh so itak
enake — brez vladarja pa država
ne more biti. Kaj hočejo torej re-
publikanci? To je samo lepša be-
seda za nekaj slabšega. Oni tega
niti ne prikrivajo in pri nas se po
nepotrebnem begajo mase s takim
»novim evangelijem«. Zakon za za-
ščito države ne bo prav nič grešil
proti svobodi teh ljudi, ki ogrožajo
s svojo agitacijo varnost države in
svobodo milijonov. Republikanstvo
pri nas ni »svoboda prepričanja«,
ampak spekulacija par inteligentov,
ki pod to firmo vrše protidržavno
rovarjenje. Ako bi bili ti inteligenti
pošteni, bi prav lahko spoznali, da
vodi to njihovo »prepričanje« v
propad države, ki je posebno za
nas Slovence edina rešitev, ker
drugač izhoda ni. Ako takimi ljudem
nedostaja vsak čut dostopnosti in
odgovornosti in ne najdejo v sebi
ni malo ljubezni do države, do na-
roda in domovine — bi moral že
njihov realni račun govoriti proti
republikanstvu. Toda njihov realni
račun pozna le njih, to je egoizem
in jim ni za milijone, ki bi trpeli —
ampak le za osebno spekulacijo.
Take ljudi pa je v imenu države
treba napraviti neškodne in jim
preprečiti njih agitacijo. Nam ne
gre zato, da govorimo o dinastič-
nem čustvu, daš je dolžnost vsa-
kega državljanca, da izkaže vladar-
ju dolžno spoštovanje. Tako je pov-
sod po svetu in le surovi neinteli-
gentni ljudje kažejo svojo omeje-
nost s tem, da hočejo biti nekaj več,
ako prezirajo to, kar je vsakemu
pravemu državljanu sveto. Ameri-
kanec, Anglež, Francoz, Italijan
spoštuje svoje barve, zastavo, grb,
vladarja in vse, kar predstavlja
njegovo državo pred svetom. Ne-
zavedni državljani so navedno tudi
malovredni ljudje, kajti ako se ko-
mu godi krivica, naj jo išče po za-
konu in naj ne ruvari proti stvar-
em, ki so drugim svete. Kdor je
falot, preklinja Boga, daš je sam
kriv svoje nesreče. In tako se ogle-
šajo z republikanstvom ljudje, ki
morda niso prišli dovolj visoko —
po njih mnenju — in bi radi doka-

zali svojo inteligenco ravno s tem,
da kažejo vso svojo duševno ome-
jenost in podlost, ker motijo s svo-
jo agitacijo oni zdravi naravni raz-
voj, ki bo prinesel državi red in

mir, ljudstvu pa srečo in blagosa-
nje. Proti takim ljudem bi bilo tre-
ba nastopiti z vso strogostjo, ker
njih delo nima nič dobrega in po-
štenega na sebi.

Radić.

Zgodilo se je končno po šestlet-
nem obotavljanju in cincanju vseh
odgovornih in neodgovornih fak-
torjev, kar smo ml kot neizbežno
nujnost šestkrat zahtevali. Are-
tirali so Radića.

Dokončana je tragikomedija, ki
je stala našo državo milijarde na-
rodnega premoženja, in z njo pa je,
kakor upamo, končana tudi era po-
litičnih abnormalnosti, ki bo poznil
zanamčen jasen dokaz, na kako
nizki stopinji je bil politični nivo
prečasnkega dela jugoslovenskega
naroda po osvobođenju.

Smešna in sramotna je bila fi-
gura g. Radića, tega cirkuškega
klovna, ki je našel svoje impresar-
ije v g. Korošcu, Spahu in senil-
nem Davidoviću; še bolj smešen pa
je bil konec njegovega mirotvor-
nega delovanja na matracu v mišji
luknji. Njega, ki je grozil razbiti
državo in še pred nedavnim časom
oblastno dajal intervjuje o razpu-
stu Orjuna, je potegnila trda roka
kraljeve policije izpod postelje ter
ga postavila v arest pit vino in igrat
tamburico.

Vedno smo gledali s prezirom
in zaničevanjem na ta bolni izra-
stek naših jadnih političnih razmer
in trdno verovali v moč resnice.
Neomajno in polni vere smo čakali
trenutka, ko bo zmagala nad vso
temino, ki je objemala zemljo Zrin-
jskeje. In dočakali smo ga.

Bil se je po svojih seljaških vr-
lih prsih ter se imenoval s svojimi
pajdaši borbem za Staro pravdo in
naslednikom Matije Gubca. Navzel
si je titel edinih dedičev in potom-
cev nekdanjih nositeljev hrvatske
samostojnosti. Pri tem pa je baš v
imenu te tako hvalisane samostoj-
nosti, prodajal za medvedovo kožo
Hrvatsko Madžarski in rdeči Mos-
kvi. Brezprimerno absolutistično
paševanje med delom jugosloven-
skega naroda in tudi ne baš sre-
čne roke naših politikov, mu je dal
celo toliko poguma, da je v svojem
domišljavem precejevanju svoje
moči napovedoval vojno Jugoslavi-
ji. V duhu je že ustvarjal meje svo-

je države, v besedah oznanjal in
okliceval početek čudotvorne - mi-
rotvorne republike, na tilnem pa si
pripravljaj prestol — pod posteljo.
In že je pričela res nahujskana ta
masa mirotvorcev ustanavljati re-
publiko s poboji in uboji nacionali-
stov Jugoslovenov. Ko pa je prišel
trenutek, da bi stopil na čelo svo-
jih mas tudi on — legendarni Ra-
dić — je odrekal ter zaigral najkla-
vernejšo vlogo v zgodovini politike
jugoslovenskega naroda.

Največji demagog in nositelj mi-
slu »prosvitljenega horvackega na-
roda«, ki je imel pogum zasnovati
najbolj riskantna podjetja, je ob pr-
vem srečanju s policijo zlezal pod
postelj in prepustil bojišče drugim.
Pokazalo se je to, kar smo mi ved-
no trdili, da je Radić velika kuka-
vica in še večji moralni despera-
do. S svojim delom je pripravil da-
našnje katastrofe »horvatsko miro-
tvorne misije«, kateri se smeje ves
svet.

Ne vemo kaj bodo naredili s
tem edinim »Odrešenikom« selja-
ških mas, vemo pa, kaj je napraviti
nam, ko se lomi in poka prva črta
separativistov.

Kakor doslej, kličejo tudi sedaj
vse poštene Jugoslovane v naše
vrste. Borba proti separatizmu, ki
se je pričela z aretacijo »predsed-
nika hrvatske republike«, stopa v
odločni štadij. Radićev se v naši
zemlji še vedno ne manjka! S svo-
jim delom smo dosedaj že dovolj-
krat dokazali, da nam je delo za
Nacijo in Ujedinjenje življenska na-
loga, ki jo bomo dovršili.

Ne bomo napadli tu nobene
stranke, vendar pa je jasno, da je
vse to, kar se dela danes pri nas,
izvršeno v prvi vrsti radi stran-
karskih interesov in v drugi vrsti
šele radi državnega blagra. Ne ob-
tožujemo, a konstatiramo še vedno,
da je tudi danes ni v državi stran-
ke, ki bi zamogla ustvariti resnič-
no kompaktno, odločno in dela-
tvorno jugoslovensko fronto proti
vsem separatistom in destruktiv-
nim elementom, ki rujejo proti Ju-
goslaviji.

Kriza fašizma.

Predno si razjasnimo, kako je
mogoče, da je že po tako kratkem
času prišlo do krize fašizma, si mo-
ramo najprej ogledati njega postau-
nek in delovanje.

Po kobariškem porazu so nasta-
le v Italiji take razmere, da so že
resno ogrožale obstoj same države.
Defetizem in protivojna propagan-
da sta se vedno bolj širila, temu pa
se je 18. leta pridružila še komuni-
stična propaganda. Tudi po končani
vojni se razmere niso izpremenile.
Štrajki so bili na dnevnem redu, de-
lavstvo je stavilo vedno večje za-
hteve, oficirje in vojaštvo so na uli-

ci zasramovali, pljuvali so jim v
obraz in jih celo dejansko napadali,
tako da je bil ministrski predsednik
Nitti primoran izdati okrožnico, v
kateri je priporočal oficirjem, naj ne
hodijo v uniformi na ulice. Če bi bil
imel italijanski proletarijat le enega
moža, ki bi imel toliko poguma in
požrtvovalnosti, da bi se mu bil po-
stavil na čelo, bi bila zmaga sigur-
na. Toda vsi voditelji, od Turattija
do Serattija, niso znali izkoristiti
položaja in so prepustili polje drugi-
m, mlajši sili, ki se je porajala v Go-
rnji Italiji, v Emiliji, sili polni živ-
ljenske energije in moči — fašizmu.

Upamo, da tega ne boste prezrli!

Cenjeni naročniki! Danes Vam pošljamo prvo številko tretjega letnika našega
glasila. Sprejmite jo vsi, dasiravno so mnogi med Vami, ki še niso poravnali naroč-
nine za preteklo leto. Zednji številki smo priložili polnočnice s prošnjo, da izvolite
poravnati zaostle oz. obnoviti novo naročnino. Vendar se je do danes odzvalo le
malo števil s plačilom naročnine in to so le naši redni plačniki. Vsa čista jini, ker
oni se zavedajo svoje dolžnosti in jo vrše tako, kot jo vršimo mi napram vsem
naročnikom.

Vedite, da je izdajanje lista vezano z velikimi finančnimi težavami in
nam je vsled tega nemogoče pošiljati list brezplačno, posebno z ozirom na to, ker
moramo mi plačevati tiskarno in tudi vse drugo sproti. Naročniki, ki ne plačujejo
redno naročnine, nam le škodujejo. Oni ne žele našega napredka, temveč nas osko-
dujejo za vsako številko, ki jo prejmejo brez da bi jo plačali, za 150 Din, letno
torej za 600. dinarjev (brez poštnine in drugih upravnih stroškov). In če pomislimo,
da je takih naročnikov okoli dva tisoč, smo letno oškodovani za celih 120.000 Din.

Dve leti sta za nami. Tineja je bila pol, po kateri smo hodili, borec se z
različnimi zaprekami, toda premagali smo jih in ponosno stopamo v tretje leto. Vam
pa cenj, naročniki! Zamudniki! Kličemo ob tej priložnosti, zavedajte se, da smo Vam
celo leto pošiljali list, dobili ste razne priloge, kot vojni rod, koledar, dalje smo
Vam ponovno priložili polnočnice in poslali opomine, toda vse to ste prezrli. Zavedajte
se in vršite Vašo dolžnost, tako kot se zavedamo in jih vršimo mi napram Vam.
Mi smo Vam zaupali skozi celo leto, zato upamo, da tega ne boste prezrli!

UPRAVA.

VELIKI PLES ORJUNA MARIBOR

ki se vrši dne 10. januarja 1925 v
vseh prostorih Narodnega doma.

Že po kobariškem porazu so se pričele snovati med vojaštvom takozvane »zveze bojnikov« (fasci di combattimento). Ta pokret je po vojni dobival vedno večji razmah in se je posebno razširil po Emiliji med tamošnjimi malimi posestniki, ki so bili v strahu pred komunizmom, z druge strani so pa pritiskali nanje bivši veleposestniki, od katerih so ti med vojno kupili zemljišča. Pokret je imel dvojen namen: očuvati Italijo pred komunizmom in zavarovati pridobitve svetovne vojne.

Na čelo tega pokreta se je postavil mož, čigar ime je bilo do tedaj popolnoma neznano — Benito Mussolini. Po poklicu je bil ljudskošolski učitelj. Pred vojno je bil socialista, potem anarhist in je moral celo bežati iz Italije. Utekel je v Svico. Tu je obiskoval vseučilišče in se preživljal z raznim delom, dokler ga ni švicarska vlada radi anarhistične propagande izgnala. Med vojno je vstopil prostovoljno v italijansko armado in dosegel čin korporala. S svojim nastopom in siljajno dijalektiko se je znal tako povspeti, da je postal vodja zveze bojnikov.

Italijanski velekapital, ki se je ustrašil vedno bolj naraščajočega delavskega gibanja, je ta pokret gnojno podpiral in tudi Giolittijeva vlada, ki je bila tedaj na krmilu, mu je šla vsestransko na roko. Sentence buržojske stranke, ki same niso imele dovolj moči, da bi privedle državni voz v normalni tir, se niso zavedale, da grozi tudi njim nevarnost in da bodo tudi one same iztrebljene iz političnega življenja, kot komunizem.

Mussolinij ni zadoščalo, da je bil vodja organizacije. Presnoval jo je v stranko, ki si je dala ime »partito nazionale fascista«. Tej stranki so se pod silo razmer priključili tudi nacionalisti »modre srčice«. Zveza bojnikov je ostala sicer samostojna, vendar je spremljevala fašistovsko gibanje s simpatijo.

Prišel je november 1921. Mussolini je sklical veliko zborovanje stranke v Firence in odredil pohod na Rim. Ministrski predsednik Facta je prinesel kralju v podpis ukaz, naj vojska nastopi proti fašistom, toda kralj je ukaz raztrgal, nakar je Facta podal ostavko celokupnega kabineta. Fašistovske legije so 20. novembra brez odpora vkorakale v Rim. Mussolini je prevzel sestavo vlade. Pri volitvah marca meseca 1923 se mu je posrečilo s pomočjo novega volilnega reda in nekaterih parlamentarnih frakcij (liberalci, narodni katoliki, itd.) da si je priboril dvotretjinsko večino.

Toda metode, katerih se je fašizem posluževal, da je prišel do krmila, niso niso mogle priboriti simpatij naroda. Pretepanje, ricinovo olje, požigi, poboji, to so bila sredstva, s katerimi je fašizem operiral. Delavstvo so prisilili, da je vstopilo v fašistovske sindikalne organizacije. Za časa pohoda na Rim je štel fašizem približno 300.000 članov. S tako malim številom prista-

šev pa bi ne bilo mogoče obvladati Italije in so radi tega sprejemali v stranko vsakega, kdor se je le hotel vpisati. Tako je prišlo do tega, da so se v stranki zbrali največji lopovi, izmečki naroda, ki jim je bilo le do tega, da se okoristijo. Narod, ki je pričakoval od fašizma prenojenja, rešitve iz težkega političnega in ekonomskega položaja, je kmalu uvidel, da fašizem ni zmožen ustvariti ničesar novega, da hodi isto pot, kot vse prejšnje stranke, le da je ekskluziven, da hoče uničiti vse, kar ni fašistovsko. In kar je fašizmu zadalo glavni udarec je to, da se je po prihodu na vlado posluževal istih metod kot tedaj, ko se je za vlast še boril. Mussolini je sicer večkrat slovesno obljubil normalizacijo in upostavljanje ustavnega stanja, toda vse njegove obljube so ostale le obljube. Nasilja so se nadaljevala.

Opozicija je med tem zbirala obsežni material zoper fašistovske prave. Da se iznebijo vsaj enega svojih nasprotnikov, se moralo propadli fašistovski voditelji niso strašili niti najskrajnejšega sredstva — umora. In tako je padel kot žrtev fašistovske »črke« socialistični poslanec Matteotti. Toda umor, od katerega so si fašisti obetali uspehe, jim je prinesel razočaranje, vsa italijanska javnost se je kot ena mož dvignila zoper nasilstvo. Glavni voditelji fašizma, Italo Balbo, del Bonno in celo sam Mussolini so okrivljeni, da so izdajali »čeki« ukaze, kako naj postopa in katere nečloveške osebnosti naj se odstranijo. Zavezniki so začeli fašizem zapuščati, Giolitti, Orlando, Salandra. Te dni so izstopili zadnji nefašistovski ministri iz Mussolinijevega kabineta.

Fašizem, ki vidi, da je sedaj popolnoma osamljen, preizkuša vsa sredstva, da ustavi preteči razpad in pogin stranke. Nasilja so pričela iznova. Opozicijski listi se plenijo, napadajo se politični nasprotniki, požar se zopet širi po italijanski zemlji.

Toda propadli in gnili fašizem se dolgo časa ne bo mogel več držati. Mera nasilstev je polna do vrhunce. Le v Italiji, v deželi »kobariških junakov«, je mogoče, da strahuje milijon korumpiranih banditov 40 milijonov ljudi. Morda se bo našel tudi v tej deželi mož, ki si bo upal stopiti na čelo naroda, ozdraviti ga razsajajoče kuge in povesti ga po poti prave demokracije in idej velikega Mazzinija na pot zdravega nacionalnega življenja. Le takrat bo mogoč sporazum med nami in Italijo, ko se bo le-ta otresla svojega šovinizma, ko bo priznala meje, ki jih je začrtal Mazzini. Le takrat se bodo izpolnile želje Tomasea in Mazzinija o sodelovanju obeh narodov. Če pa italijanski narod tega moža ne bo našel, če bo še nadalje vstrajal na svojem imperijalizmu, zadela ga bo kazen, kot je zadela že vsak narod, ki si je krivično privoščil tuje ozemlje. Tedaj si homo znali sami izvoljati, kar je našega, kljub vsem fašistovskim legijam.

Političen pregled.

Najvažnejši dogodek, ki je vse ostalo potisnil v ozadje, je aretacija Stipice Radića. Vlada se je vendarle odločila in naredila korak, ki bi ga morala že davno izvršiti. V nobeni drugi državi bi se ne trpele tako dolgo take demagoške in protidržavne politike, kot jo je ugajal Stipica že od postanka te države. Škoda, ki jo je s tem prizadjal narodu in državi, posebno še hrvatskemu delu, je neprecenljiva. Dospel je že tako daleč, da je ustraševal in držal v šahu bivšo Davidovičev vladno, ki je ravno radi Radićeve nedoslednosti po treh mesecih vladanja tudi žalostno skrahirala. Ko je prišla na krmilo Pašić-Pribičevićeva vlada, je grozil z revolucijo in intervencijo »Krasne armije«, kar mu je bajč Čičerin obljubil. Prišla je obznanja. Veliki junak, ki se je postavljval v pozicijsko Gracchia in Matije Gubca, veliki seljaški tribun in vodja hrvatskega naroda, se je skril v mišjo luknjo. Polica je za pete privlekel iz skrivališča. Pravijo, da je imel na glavi krono — nočno gosodo — v katero jo je skril kot noj v kumpeska. Je sicer le satira na Radićevo strahopetnost, označuje pa jasno mišljenje, ki ga ima ljudstvo o tem odrešeniku »hrvatskega naroda«. Na policiji je prošil za vino in tamburico. V zaporu, kjer ga nihče ne poštuje, si vsaj lahko zaigra internacionalno. Preiskovalnemu sodniku izjavlja, da so ga drugi zapeljali, da ni tako misli, kot je govoril, da je napismen itd. Žalostno je dejstvo, da je tudi hrvatska inteligenca sledila temu človeku in to celo ljudje, ki so znali svoječasnno z lastnimi možgani misliti, na pr. dr. Trumbić, dr. Lorković in dr. Šurmin. Sedaj je pa vsega konec. Eljen Magyarország in republika!

Konferenca zaveznikovih finančnih ministrov bo med drugim razpravljala tudi o ureditvi medzaveznikovih vojnih dolgov. Našo državo zastopa finančni minister dr. Stojadinović. Amerika odpošle samo svoje opazovalce. Ti so: londonski in pariški veleposlanik ter polkovnik Logan. Glede določitve vojne odškodnine posameznim državam bo težko doseči sporazum, posebno še, ker zahteva tudi Amerika svoj delež na nemških reparacijah; ostali zavezniki pa te zahteve ne bodo priznali, ker ni podpisala Amerika versailleskega mira in je z Nemčijo sklenila poseben mir.

V Albaniji se vrača normalno stanje. Ahmed beg Zagu je marljivo na delu, da povrne deželni mir in red. Fan Noli je pobegnil v Rim, poprej je pa še izdalno oledel državno blagajno. Albanska vlada bo

od italijanske zahtevala izročitev ukradenega denarja.

Slovaški škofje so izdali pastirski list, v katerem odrekajo pristajen social-demokratske stranke krst, odvezo, cerkven pogreb itd. Pastirski list je bil tako hujskajoč, da se je čutila češkoslovaška vlada primorano z vso ostroostjo nastopiti proti škofom. Mi imamo sicer tudi svoj »kancelparagraf«, naša vlada pa nima toliko moči, da bi ga izvajala in dovoljuje, da hujška duhovščina narod s prižnice in agitira za dr. Korošca in njegove padše.

O potovanju bolgarskega ministrskega predsednika Cankova v Beograd in Bukarešto krožijo najrazličnejše vesti. Ena verzija trdi, da je sondiral teren za eventualno poroko kralja Borisa z najmlajšo hčerko rumunskega kralja Ferdinanda, princezo Ileano. Francoski in angleški listi pa trde, da je to potovanje v zvezi z ustanovitvijo nove balkanske zveze, ki bi bila v glavnem naperjena proti sovjetski Rusiji. O čem se je pravzaprav razpravljalo, ni prišlo nič pozitivnega v javnost, čeravno je profesor Cankov zelo gostobeseden in podaja vsak dan izjave raznim novinarjem. Če se pa taka zveza ustanovi, je pa tudi povsem jasno, pod čigavo patronanco se to vrši. Francija nima povoda, dokler je Herriot na vlad, da bi proti Rusiji nastopala. Mussolini ima dovolj skrbi s krizo v Italiji, preostane torej le Chamberlain. Angleški konservativni krogi pozdravljajo s simpatijo ustanovitve take zveze, posebno toplo se pa izražajo o Cankovu. Mislimo pa, da so vsa taka domnevanja še preuranjena, ker obstajajo med nami in Bolgari še prevelika nasprotja.

Med Rusijo in Anglijo se nasprotstva bolj in bolj večajo. Večina članov sovjetske misije je zapustila London in treba računati tudi z odhodom samega Rakovskega. Če pride do tega, nastane isto stanje, kot je bilo pred priznanjem de inre s strani Mac Donaldove vlade.

Na proteste Nemčije glede neizpraznitve Kölnske cone so zavezniki naredili v Berlinu skupno demaršo in izročili državnemu kancelariju noto, ki ugotavlja neizpolnjevanje nekaterih paragrafov versailleske pogodbe, tičočih se razorožitve Nemčije. Radi tega ne bo mogoče izprazniti Kölnske cone 10. januarja, temveč treba počakati na poročilo medzaveznike kontrolne komisije v Nemčiji. Po izročitvi zaveznike note se je takoj sestel ministrski svet, ki je sklenil odgovoriti s protestno noto na sklep zaveznikov.

Kronika.

»Sedaj pa, ko gre za nedopustne finančne operacije bratov Orjunašev močve vsi skupaj kot rde,« hri navsko vzklika »Slovenec« na praznik 6. t. m. Našemu prijatelju »Slovenec« prav lahko povemo, da se je pri malverzacijah v bolnici prizadeti uradnik jeseni bil prijavil za podpornega člana naši Sentpeterski organizaciji. Le-ta pa ga je izključila. Pa tudi na ostala, čeprav ne na nas naslovljena vprašanja bi mogli odgovoriti. Svetujemo pa gospodom od »Slovenca«: »Vprašajte samo svoje odlične pristaše. Vprašajte referenta za bolnice dr. D. ali pa uradnika uprave, ki ne posreduje imel vršiti kontrolo nad blagajno! Ker tudi mi povsem soglašamo z vprašanji: Kakšen red pa je to? Kakšno nadzorstvo, da more podrejeni uslužbenec odnašati deset in stotisoče neopažen in to celo skozi dve leti?

Novoletne čestitke Mussolinija g. Pašiću je kritiziral »Slovenec« s tem, da je jugoslovanski premier lahko ponosen na poglavarja vseh italijanskih morilcev. O tej »pri-srčni čestitki« imamo svoje mnenje seveda tudi mi, vendar pa si ne moremo kaj, da ne bi vprašali krep- postnih pobožnikov okoli »Slovenca«, kaj si je mislil njih vrhovni šef — papež ob opetovanih čestitkah poglavarja italijanskih morilcev?

Proti defetizmu v naših vrstah. So ljudje, ki so dobri narodnjaki, vrli narodni delavci, pa v užaljenem samoljubju, ker niso sodočujoči v naših organizacijah, mečejo naši organizaciji pod noge polena koderkoli in kjerkoli morejo. — So zopet drugi, v boljših krogih jako spo-

štovani, med odličnimi osebnostmi po listih večkrat imenovani, ki skušajo našemu pokretu »koristiti« z več ali manj zavilim poročanjem, ki z otroško škodoželjnostjo poberejo vsako preuranjeno vest o gibanju ene ali druge naše sekcije, ene ali druge osebe, in jo kot toplo »naj-novejšo« servirajo senzacije željni publiki. — In so tretji, ki za nacionalno stvar bodisi nimajo nikakih zaslug, ki pa plavajo kot pene vedno na vrhu našega javnega življenja, in ti nam največ škodijo. Vsaka napaka — po njih subjektivnem mnenju — v naši organizaciji, se za zakajenjem gostilniškim omizjem na dolgo in široko razpravlja, raztepta v neverjetne dimenzije in širi od ust do ust ter seveda najde povsod vseobčo grajo. In če posine v afero žarek resnice, se razblini ves kanbijski škandal — v pene, kot so sami. Rabili bi Cankarjev pikri sarkazem, da bi z njim dovoljno ocenili delo rodoljubarjev z dežele in iz mest. — Vsem tem ključem krepke besede brata Kranjca na ljubljanski oblastni skupščini: Jezik za zobe in delo v roke! — Kdor sam dela, ima tudi pravo, da kritizira.

Članek »Oborožena moč Orjuna« je škofove klovne okoli »Slovenca« toliko spravil iz njih antimitarističnega razpoloženja, da so pričeli zagovarjati vojsko. Kolikor poznamo našo armado, smo trdno prepričani, da bo prav hvaležno odklonila te svoje najnovejše zaščitnike, ki so doslej videli v vojski samo potrebno zlo. Kar se pa tiče nas, pribijemo pa samo to, da bomo debatirali o ustroju in duhu v vojski samo z ljudmi, ki so v tej

vojski služili in v njenih vrstah prelivali svojo kri; ne pa z mazi- lenimi vojščaki Kristovimi, ki so se vojaški dolžnosti odtegnili z dezertacijo v lemenat. Da bi pa upravičevalo vmešavanje v vojsko in debato o njej že blagoslovljanje avstrijskega orožja in spisovanje pastirskih listov, tega si pa tudi ne damo preudicati!

Izjava. Ker se raznašajo po Poljski dolini vesti, da je bil Slavko Demšar, ki je okradel svojega gospodarja Josipa Likozarja v Kranju, član naše organizacije, in da je ravno radi tega kradel, ker je bil Orjunaš, izjavljamo, da ni bil nikoli naš član in se tudi ni nikdar priključil. Tudi je sin klerikalnih starišev in bi ga odbor že kot takega ne mogel sprejeti. Vzrok njegove pohujšanosti je treba torej iskati le v vzgoji, ki pa je bila pristno klerikalna. Orjuna Kranj.

Klerikalna ljubezen do Albancev. Slovenski klerikalci imajo poleg drugih bistvenih črt tudi to, da so vedno zagovorniki onih narodov in držav, ki so bile v sovraženem stanju s Srbi. Omenimo naj samo par takih momentov, ki so pokazali klerikalce od te sirani v jasni luči. Mnogo prahu in zgražanja je vzbudil tako nastop »Slovenca« ob balkanski vojni, ko je točil z dunajskimi plačalnicami smolne grenke solze nad poraženo turško armado. Temu protisrbskemu zadržanju in protežiranju srbskih sovražnikov je sledila še cela vrsta. Nastop za Bolgare, po Bregalnici. Nastop za Albance, ko so bili ti kaznovani za njih upadanje na Kosovo, Obramba albanskih pravih avstrijskih interesov v zavodih izhoda Srbije na morje. In tako naprej preko zagovarjanja bolgarskih zločinov, makedonskovo- jih in albanskih kačakov do sedanjega afronta proti vlad, ker se je, Bogu hvala, posrečilo priti do vlade v Albaniji, nam naklonjenemu Ahmed begu Zogu. Mesto, da bi se vesedili nad tem, očitajo vladi diplomatske spletke, s katerimi naj bi pregurala italofilskega Fan Nolja. Kajti z nastopom Ahmed beg Zogove vlade je dana zopet verjetnost, da se bo znižal kontingent naše vojske ob albanski granici. S tem bo tudi olajšana vojaška služba slovenskih fantov v Makedoniji, s katerimi klerikalni tigri že nad štiri leta uganjajo najogabnejšo demagogijo. Da ne govorimo še o drugih posledicah te albanske revolucije. Med njimi tudi ta, da je z njo doigral Bajram Cur, ki je s svojimi roparskimi tolpami prizadejal delu naše države neizmerno gorja in škodo.

Sicer pa je vsa ta albanska gonja samo jasen dokaz mentalitete »Slovenčevcev«. Mislimo, da mora biti vsakemu Jugoslovenu blagor države nad vse in da gleda njeno razmerje napram zunanjim sovražnikom samo s tega stališča. Samo zagrizeni sovražniki države morejo tu zavzemati drugo stališče in nastopati proti devizi: Balkan Balkancem! In to so naši klerikalci, ki tako vneto branijo in zagovarjajo klevete Fan Nolja, kakor pač znajo oni zagovarjati sovražnike Jugoslavije.

Absolutizem nima mesta v tej državi je dejal v nedeljo veliki slovenoborec dr. Anton Korošec v Mariboru. Zagovarjal je namreč nesrečno in tako komično končano komedijo čudotvornega Stipice, ki se mu menda tudi zdi legendarna osebnost. Pri tem zagovoru je pričel tudi nekaj groziti ter obetati, da bo še govoril odločne besede. Poznamo čvekavost klerikalnih tigrov in njih heroično zadržanje v varnem okrilju spovednice in visoke lece, vendar jih opozarjamo, da naj nikari ne mislijo, da bodo še kdaj izvajali tudi oni absolutizem nad nacionalisti in Jugoslavijo. Če se jim hoče absolutizma in terorja, naj ga izvajajo po mili volji v »več-nimi in neomajnimi temelji podprti SLS«, ne pa nad nami!

»Jutru« na znanje! V Mariboru mora imeti »Jutro« posebno slabejša poročevalca. Ni novice o mariborski Orjuni, ki bi ne bila kakor

EKONOMSKA ORJUNA

Gledališka ul. 8 osred. reg. zadruga z o. z. Gledališka ul. 8
Telefon štev. 920 v LJUBLJANI Ček. račun 13.742

Z JAMSTVENO GLAVNICO
Din 5.000.000—

Hranilne vloge na knjižice obrestuje po
8%

večje in vloga, vezane na odpovedni rok, tudi višje
p dogovoru. Sprejema vloge na knjižice in te-
koči račun, daje posojila na vknjižbo, za-
stava in proti poroštvo. Izvršuje inkaso
računov in cesije terjatev ter vse
v to stroko spadajoče posle
najkulantneje!

Naložbe varne!

za nalašč nepravilna. Ko je ta poročevalec poročal o politično propagandnem kurzu Orjune v Mariboru, je on pozabil navesti kot predavatelja brata predsednika Obl. odbora Radivoja Reharja. Pri pogrebu našega skladatelja Parme je zopet ta prvovrstni poročevalec označil za predsednika Oblastnega odbora Orjune nekoga drugega brata Orjunaša.

Ne, gospod poročevalec ni slab poročevalec, ampak dela to nalašč, ker sicer bi ga božja kap zadela, če bi napisal ime Radivoja Reharja. Oj, ste malenkostni g. doktor!

Brezposelnj Orjunaš, po poklicu zidar, išče službe. Začasno sprejme vsako delo. Cenjene ponudbe na upravo lista.

PRODA SE
1krat oblečen
Orjunaški KROJ
proti takojšnjemu plačilu
Din 600''.
Interesenti naj se zgledajo v upravi lista

ročili nas posebno razveseljuje dejstvo, da je organizacija, kljub intenzivnemu udejstvovanju pri vseh naših prireditvah, skoro popolnoma pokrila primanjkljaj, ki ji je o priliki razvilitja prapora vsled slabega vremena nastal.

Pri volitvah so bili izvoljeni sledeči bratje v odbor: Peter Podobnik, predsednik; Fran Brus, podpredsednik; Franc Klobovs, tajnik; Anton Cadež, blagajnik in Lovro Perko.

Po volitvah je poročal delegat Oblastnega odbora brat Marko Kranjec. Prisotni so njegovim izvajanjem z zanimanjem sledili in v debati razčistili marsikatero vprašanje.

Enodušni in složni organizaciji želimo obilo uspeha v bodočem letu. Zdravo!

Dar. O priliki občnega zbora v Poljanah je daroval brat Franc Marolt 100 Din za organizacijo. Vrlomu bratu hvala, ostalim pa ključmo — posnemajte!

Kulturna sekcija Akademsko Orjune ima sestanek v soboto 10. t. m.

ob 8. uri zvečer v areni »Narodnega doma«, na katero se pozivajo vsi člani. Na sestanku se vpišejo tudi novi člani, ki bi hoteli sodelovati v isti.

Občnji zbor Mestne Orjune Litija se vrši dne 10. januarja ob 20. uri v gostilni pri Mediču v Litiji.

Orjuna v Šiški priredi v soboto, 10. januarja t. l. v restavraciji Bellevue čajanko. Spored bo lep in zanimiv. Eventualni čisti dobiček je namenjen potni blagajni za kongres v Beogradu. Pridite, ne bo vam žal! Začetek ob 8. uri zvečer. Zdravo!

Trebnje. Dne 3. t. m. je sklicala Zveza dolenskih in belokranjskih Orjuna informacijski sestanek v Trebnju, katerega so se udeležili narodno zavedni Trebnjanci ter člani Orjune Novo mesto in Mirna. Vzlic miru, ki vlada v Trebnju, se je ustanovilo poverništvo, ki nam jamči za uspešen razvoj naše organizacije v tem kraju. Mesto poverjenika je na splošno željo prevzel brat Vladko Tomić, agilen in naroden delavec.

Mariborska oblast.

M. O. Orjuna v Konjicah priredi v soboto, dne 17. januarja t. l. ob 20. uri v dvorani »Narodnega doma« velik ples. Sestre, brate, po njih vpeljane goste in somišljenike vabimo, da se te prireditve udeležijo v čim največjem številu. Za vsestransko zabavo preskrbljeno. Čisti dobiček je namenjen za zlet v Beograd maja t. l. o priliki velikega kongresa. — Odbor.

Odlikovanja. Oblastni odbor Maribor je s pristankom Direktorja odlikoval za zasluge v četniški sekciji sledeče brate s srebrnim oblastnim priznanjem: Davorina Krema, vodnika prvega voda, prve čete Mariborskega bataljona; Gustava Lopuha, namestnika vodnika prvega voda prve čete Mariborskega bataljona in Leopolda Kormanca, glavarja Orjune Sv. Lovrenc na Pohorju. Z mestnim rdečim priznanjem pa je odlikoval na predlog pristojnih M. O. brate: Danijela Beleta, J. Zdravca, Bizjaka, Pipana, Joška Korošca in Iva Veketa, člane prvega voda prve čete Mariborskega bataljona in Jesipa Kodra, Avgusta Kogelnika, Josipa Brezočnika in Antona Brezočnika, člane prvega voda četniške sekcije Orjune Sv. Lovrenc na Pohorju. Že odlikovani brat Edvard Krall, Maribor, je dobil pismo pohvalo. Čestitamo!

Orjuna Šoštanj priredi dne 1. februarja t. l. velik ples, katerega čisti dobiček se porabi za zlet v Beograd.

Razvilitja prapora. Po poročilih, ki jih je prejel O. O. Maribor, bo sta organizaciji v Mariboru in v Celju razvili svoje prapore še pred kongresom v Beogradu. Razvilitja prapora O. O. Maribor se bo vršila najbrže v marcu, o priliki seje Glavnega odbora v Ljubljani, tako da se ga bo udeležil lahko ves Glavni odbor s predsednikom bratom dr. Ljubo Leontićem in velikim čelnikom Ilijo Trifunovičem Birčaninom.

Izjava. Ker sem sprejel kandidacijo za skupščinske volitve dne 8. februarja 1925 kot nosilec liste Na-

Kupujmo in podpirajmo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Orjunaši!

rodnega bloka za volilno okrožje Maribor-Celje, odlagam svoje mesto kot član Oblastnega odbora Orjune Maribor, kakor sem to vsled sklepov Direktorja, oziroma Glavnega odbora z dne 23. novembra 1924 dolžan storiti. — Maribor, dne 30. decembra 1924. — Dr. Ljudevit Pivko.

Andreas Hofer. Po osvobojenju so izginili iz naših mest in trgov vsi spomeniki nekdanje Avstrije in tudi njeni junaki, vendar pa je tam v obmejnem Slovenjgradcu ostal še eden — spomenik Andreja Hoferja, relief na hiši g. Schullerja. Ta gospod je ob prevratu okrasil svoj hotel z zvonce in patriotičnim imenom »Beograd«, sedaj pa, ko čuti našo preveliko prizanesljivost, je ta napis zopet odstranil in na renoviranem pročelju se blišči zopet »Hotel Schuller«. Ponosno in izzivalno pa gleda tudi Andreas Hofer. Vemo prav dobro, da ta tirolski junak ni neposredni simbol stare Avstrije in Habsburžanov. Je pa na vsak način tesno zvezan z njeno zgodovino, ki ga je rodila in katero je pomagal po svojih skromnih močeh graditi tudi sam. Odločno pa moramo naglasiti, da je Andreas Hofer simbol nemške nacionalne moči in patron vseh nemških napadalnih in obrambnih idej. Kot tak je dobil svoječasno, v dobi največjega razraza naše nemškutarje tudi spomenik na Schullerjevi hiši v Slovenjgradcu, kjer naj bi bodril slovenjgraške Nemce in nemčurje na boj proti Slovencem. Dajal naj bi jim vzgled, kako je treba »bratiti« nemštvo proti nasprotnikom — Slovencem. Zato pa spomenik nekdanje Schullereinske in Südmarkovske misli absolutno ne sme še dalje krastiti zunanega lica slovenskega Slovenjgradca — zato zahtevamo, da se takoj odstrani. Ker bomo v nasprotnem slučaju prisiljeni podvzeti druge korake. Schullerjev Andreas Hofer naj roma v kak muzej, kamor edino spada in kjer bo pričal poznim potomcem, da je nekoč bila pri nas nemškutarija, ki pa je izginila brez sledu, kakor izvine sneg spomladi.

Din 1! — na vsak korak
prihranite, zato ne tožite, da vam je predalet in kupujete vse oblačilne predmete in potrebščine pri
Drago Schwab, Ljubljana.

Podpisujte deleže „Ekonomsko Orjune“!

KARO-čeviji

Maribor, Koroška 19.

Dopisi.

Guštani. Po shodu Orjune v Guštanju. Na shod Orjune so prišli tudi nemški nacionalci Osiander, klerikalec Franc Kotnik in socialist L. Kazen g. Kotnika nobeden teh gospodov ni motil namenoma naš shod. Socialist L. se je sicer oglašil k besedi, pa se je sodeč po njegovem govoru, v vsem strinjal z našimi izjavami. O. Osiander se je po shodu v kavarni skladal na vse pretege ter je na dolgo in široko dokazoval kako lojalen Nemec je in trdil, da se ni še nikoli vmešaval v politiko. Iz njegovega delovanja pa vemo, da je ravno nasprotno.

Ne bi se bavili več s temi gospodi, ko bi ravno ti gospodje ne bili pokazali napram svojim pristavcem povsem drugo lice.

Gosp. Osiander, ki je vzel dva kmeta kot »Leibgardo« iz samega strahu, se je drugi dan hvatil, da je vodil Orjunaše za nos, pozabil pa je povedati kako ponižen je bil kljub pikrim besedam, ki so padale proti njegovi osebi. Ona dva kmeta pa, ki sta baje čuvala g. Osiandra pred Orjunaši, sta pa po njih lastnih zatrutih odnesla najboljšje vtise o Orjuni. Tudi to je nekaj.

Gospod Internacionalec se je bahal — drugi dan — »Ali smo jih«. Povejte svojim pristavam raje, kako ste vse odobraval — na shodu bi se morali izkazati gospod socialist.

Gospod nadgozdar Hrubeski, ki kot avstr. državljani istak stoji samo še z eno nogo v Jugoslaviji, tudi ni mogel držati jezika za zobmi. Mu bomo poskrbeli še hitrejši pot v blaženo Avstrijo.

Do danes smo delali z dobrim, pazite se, ne dajte nam povod za drugačni nastop.

Prekmurje. V Dolnji Lendavi službuje kot sodnik neki Tomšič, ki se nikakor ne more otresti Karlovega vol. križa. Vidno pritrjenega nosi na verižici pri uri. In ta gospod, ki prezira vse narodne prireditve in se ponaša z avstrijskimi odlikovanji, misli celo, da postane sodni pristojnik v tem ogroženem kraju. Mi pa smo gotovi, da se mu to ne bo posrečilo, ker bomo prepričili taka imenovanja.

Konjice. Znan nemškutarski pri-ganjač, ki slovi po tukajšnji okolici še danes kot izvrsten zagovornik pri sodišču v Konjicah in to še iz stare poginule Avstrije, ne more na noben način preboleti nemile »sode«, ko so avstrofilski renegati uganjali z našim nacionalnim življenjem cele orgije nasilstva pod zaščito zakonov njegovega apostolskega veličanstva. Zato se pa ni za čuditi, če ima tak renegat še danes o naših sodiščih približno enako mnenje, kot je faktično bilo nekdaj še pred dobrimi petimi leti, zato pa se je tudi v tem smislu izrazil o našem tukajšnjem sodišču ob enaki priliki približno sledeče: »Kann man niks mochn, die Windischen treiben was sie wollen beim Gericht.«

Dobro, danes pa ta advokat, ki ne dela naši odvetniški zbornici niti najmanj časti, zagovarja znanega pangermana Schweickhardta pred okrožnim sodiščem v Celju radi zločinskega nasilja nad njegovimi slovenskimi uslužbenci. — Firma Schweickhardt in pa naš dohtar, ki mu prizanesemo zaenkrat z imenom, sta znana daleč naokrog kot slab denar, ki se ga sicer vsak bo-

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

V LJUBLJANI, Mestni trg šte. 6

ker ima že nad
10.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje
na ugodneje.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvo.

Naš pokret.

Ljubljanska oblast.

Mestna Orjuna Ljubljana ima svoj redni občni zbor dne 23. t. m. Kraj: Dvorana Narodnega doma, ob 19. uri. Opozorjamo članstvo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo ter da pravočasno vplača članarino vsaj do konca 1924. leta. Sicer nima glasovalne pravice. — Odbor.

Tretja redna letna skupščina Mestne Orjune Lesce se vrši 18. januarja 1925 v restavraciji Legat. Čas ter dnevni red bo še razviden iz okrožnice. Poročal bo delegat

Oblastnega odbora. Udeležba vsega članstva obvezna. Zdravo!

M. O. Lj. (rezervna) četa se poziva na važen sestanek dne 9. t. m. ob 19. uri v areno »Narodnega doma«. Zdravo!

Poljane nad Škofjo Loko. Dne 6. januarja je priredila naša organizacija za Poljansko dolino svoj redni občni zbor. Zborovanje, ki se je vršilo pri Anžonovcu, je poteklo v vzornem redu in tudi udeležba je bila zadovoljiva, dasi vreme baš ni bilo povoljno. Med po-

ING. DUKIČ IN DRUG

GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

TELEFON 560

ji, a sprejeti ga mora, ker ga k temu sili zakon in potreba.

Snažilno orodje za pisalne stroje.
THE REX CO., Ljubljana.

Prekmurje. Svoj čas smo že pisмено opozorili vse takozvane napredne stranke, naj ne postavijo vsiljivega Madžarona Hartnerja, mlinarja iz Murske Sobote, na svoje kandidatne liste. Res, Hartner bi ostal na ceditu, če bi ga ne kandidirala Pucljeva struja SKS. Ne dvomimo o nacionalnosti vodstva SKS in upamo, da bo vodstvo odpravilo tega Madžarona iz kandidatne liste. Vsakemu je znana pisava njegovega lista, katera je bila naperjena proti vsemu, kar je bilo narodnega. Nihče ni pozabil na ogabne Hartnerjeve nastope pri zadnjih volitvah. Opozorjamo sedanjo vladno na tega človeka, katerega bi se moralo obtožiti radi nesramne pisave njegovega glasila. Čudno je, da tak človek dobiva milijonska posojila od Narodne banke. Imeti mora izborne strice v Beogradu. Za naše članstvo pa velja sklep direktorija, da je, ako je na kandidatni listi človek, ki pri volilnih shodih govori proti interesom naše domovine ali je neslovanskega pokolenja, zabranjeno za to stranko glasovati, če ima tudi stranka program, ki ne nasprotuje edinstvu naše domovine. To naj bo opozorilo članstvu in vodstvu Pucljeve SKS v Mariborski oblasti.

„ITO“ zobna pasta beli krasno zobe in daje jim blišč.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Straži ni po volji, da se ji predbaciva, da je baš ona zagovornica štajerskih nemčurjev. Hinavsko se hoče otresti teh očitkov, obenem pa pretaka solze za »Liederabendom«, katerega je preprečila Orjuna. Komur so znane razmere našega trga, lahko smelo trdi, da ni v celi dravski dolini takšnega nemčurskega gnezda.

Straža izpred vojne dobe je bila res »Straža Slovenstva«, a danes je zaščitnica nemčurjev in prevratnih elementov. Vsakemu poštenjaku se mora to glasilo studiti. Dragi rojaki, gotovo se še spominjate na leti 1913 in 1914 in veste toraj, kako so nas Slovenci nemčurji denuncirali ter hoteli potopiti v žlici vode. Takrat se je Straža nad tem zgražala, a danes jih misli prositi odpuščanja s tem, da jih kaže javnosti kot najbolj lojalne državljane.

Slava našem boritelju za narodno idejo, nepozabnemu Karlu Brezočniku, katerega so baš oni s svojim denuncijanstvom spravili v prerani grob. Glasilo, katero te je takrat zagovarjalo, danes sramoti in pljuva na tvoje delo. Njivo, katero si oral, so ti jo nasejali z ljuliko brezvestni strankarji, a mi Orjunaši damo poročstvo, da odstranimo s te njive plevel. Umri si, Tvoj duh živi med nami.

Leta 1913 so te obtožili veleizdajstva, pri vojakihi so te označili z p. v., vse te zasluge imajo na vesti naši lojalni nemci kot Sorbegg, Baumgartner, Boldin, Heinsek, Jäger, Söschnigg, Novak itd.

Te lojalne Nemce zagovarja danes Straža ter se zgraža nad Orjuna, katera je tem hajlovcem zabra-nila nemško petje.

Orjunaši, ne klonimo, jadrajmo naprej, dokler ne dosežemo cilja, hodimo pot, katero nam je začrtal naš blagi Karl.

Tebi pa blagi Karl, se zaklinjamo Orjunaši ob Tvoji gonili, da hočemo stati vedno na braniku naše lepe ujedinjene Jugoslavije, katero si tako željno pričakoval ali žalibog ne dočakal. Zaklinjamo se, da se bomo maščevali nad onimi, ki so zakrivilili Tvojo prerano smrt.

Sv. Lovrenčani združite se v cni močni falangi in sicer Orjuni, da s tem onemogočimo obstoj narodnim izdajcam.

Slovenci! Naš boj mora biti neizprosni, bojkotirajmo renegate in držimo se gesla: »Svoji k svojim!«
»Orjunaš.«

Le oni, ki redno oglašuje, ta sigurno napreduje!

V krogu svoje družinice sta obhajala dne 7. januarja 1925 srebrno poroko gosp. Albin Rakoš s svojo ženko gospo Elizabeto roj. Pajk. Želimo jima obilo sreče!

Službene objave.

Člana Stanko Vozelj in Božo Kralj naj takoj javita svoj naslov in Mestno organizacijo h kateri pripadata tajništvo Oblastnega odbora Ljubljana. Tajnik.

VSEM BLAGAJNIKOM!

Z novim letom treba izdati nove legitimacije, pobrati zaostalo članarino in odposlati Oblastnemu odboru izkaze o izrednih prejemkih v preteklem letu ter obenem nakazati Oblastnemu odboru odplačanih 30% istih.

Dolžnost blagajnikov je, da takoj naroče potrebno število legitimacij, članarinskih markic in vseh drugih potrebnih tiskovin ter iztirjajo za-

ostalo članarino in pobero predplačila. Vsakemu članu naj se izroči obenem z novo legitimacijo vsaj še eno pristopnico, da pridobi najmanj še enega člana.

Ob tej priliki agitirajte za naš list. Vsak član je v smislu statuta dolžan biti naročnik »Orjuna«.

Razširjajte pa naš list tudi med nečlane. Ne zahajajte v gostilne in ne podpirajte trgovcev in obrtnikov, ki niso naročniki našega lista!

Blagajnik.

Sramotni oder.

Naši lojalni Nemci. V Minski ulici v Mariboru ima delavnico čevljar Potočnik, ki je strasten importiran Nemec iz Gradca. Njegova žena je tudi Gradčanka. Vajenci

imajo pri njemu najlepšo priliko, da se nauče nemščine. Potočnik pa tudi skrbi za njih politično šolanje s tem, da jim pravi, da bo itak Maribor kmalu zopet Avstrijski. Jugoslovenci hodite pridno k Potočniku! Mariborski Mestni Magistrat. Mariborski mestni magistrat rabi še vedno sledeče tiskovine:

Stadtgemeinde Marburg

328

Markt-Gebühr

1 Ochse 20 Heller.

Pod vladno g. Grčarja je razumljivo, da se še niso tiskali slovenski listki — sedaj pa bi bil čas.

Priporočamo Ivan Zupan — Lohgärberei Krainburg. Možu bi bilo menda res potreba ustrojiti debelo kožo, da se bo zavedel tega, da živi že šesto leto v svobodni Jugoslaviji.

Odda se radi selive moderen lokal

obstoječ iz 2 velikih in 1 manjše sobe, z električno razsvetljavo, centralno kurjavo, parketnim tlakom, velikimi izloženimi okni na ulico, z vhodom iz ulice in veže, v priležni novo hišo, v prometnem kraju, v centru mesta Ljubljane, primoren za katerikoli obrt: trgovine na drobno ali debelo, pisarne, razstavna skladišča, krojaško industrijo, obrtnike, gostilno ali bufet itd.

Tozadevne informacije ali ponudbe naj se blagovoli poslati na upravo lista »Orjuna«.

PODPISANA TVRDKA PRIPOROČA:

SADNE SOKE:

malinovec, citronado in sadni grog (punč).

AROME ZA NEALKOHOLNE PIJACE:

limonova, jabolčna, jagodova, malinova, mandljeva, marelična, nektar, oranžna, rožna, mešane arome (tutti frutti), Vanile, Waldmeister.

ESENCE ZA ALKOHOLNE PIJACE:

Rum-esence različne vrste, konjak, hrušov, češnjev, kava, kumnova, oranžna, pelinkovac sadjev, tropinov, brinjev, drožni itd.

SADNE ETERE

v raznih koncentracijah.

NAVODILA NA ZAHTEVO NA RAZPOLAGO.

SREČKO POTNIK IN DRUG

parna destilacija esenc itd. LJUBLJANA, Metelkova ul. 13.

SVOJI K SVOJIM!

Znižane cene za otroške vozičke. Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domače tovarne, otroških vozičkov in dvokoles TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pnevmatika ter se sprejemajo v polno popravo za emajliranje in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franko.

Stroški pri uporabi bencina!

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj avto, traktor ali stabilni motor s patent.

HAG - generatorjem!

Vozi z ogljem!

Prospekte in reference daje:

JUGO-HAG

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 24.

Telefon šte. 560.

Stroški pri uporabi oglja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejša urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanko, dnevniški in belčutec.

Inserirajte v ORJUNI!

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tel. inter. 189. Tel. inter. 180.

Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Frankopanska ulica 151.

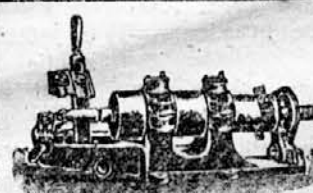
Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod. Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, »silo«-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

Pravi zaklad
VSKEGA

gospodinjstva je dobro milo, zato zahtevajte povsod edino le

MILKO „GAZELA“.

STROJI
za obdelovanje lesa.

ZVONOV
TURBINE.

Transmisije in železne konstrukcije. Železo- in kovinoliarna. Ognojne potrebščine. Sesalje. - Armature.

Strojne tovarne in livarne d. d.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 35.

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4

PODRUŽNICE:

Maribor - Kamnik
Konjice - Novo mesto
Ptuj - Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Brzojav:

TRGOVSKA

Kapital in rezerve Din 19.000.000.—

Telefon: 189

146, 458

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPOZITURE:

Logatec
Prevalje